

Kvinesdal kommune
post@kvinesdal.kommune.no

Kristiansand, 09.09.2022

Dette brevet sendes på vegne av Birdlife Vest-Agder, Lister Friluftsråd, Norges jeger- og fiskerforbund Aust-Agder.

Kommuneplanens samfunnsdel 2022-2040, Kvinesdal kommune

Høringsuttalelse fra Forum for natur og friluftsliv Agder (FNF Agder)

Sammendrag

Forum for natur og friluftsliv Agder har følgende innspill til kommuneplanens samfunnsdel:

- Vi foreslår at kommunen vurderer følgende tiltak:
 - o Utrede og etablere en varig og forpliktende markagrense/utbyggingsgrense i kommuneplanen, for å sikre kommunens viktigste friluftslivsområder mot nedbygging
 - o Utarbeide grønstrukturplan som sikrer sammenhengen mellom ulike grøntområder og viktige friluftslivsområder
 - o Styrke arbeidet med forbindelser til, fra og mellom friluftslivsområder

Forum for natur og friluftsliv Agder har følgende innspill til kommuneplanens langsiktige arealstrategi:

- Vi foreslår at kommunen i arbeidet med kommende kommuneplan utarbeider et arealregnskap/naturregnskap som kan gi kommunen nødvendig oversikt over arealer, økologisk tilstand i disse, økosystemtjenestene til arealene, og eventuelt kunnskap om økonomiske verdier av økosystemtjenestene.
- Vi foreslår at man tar med et punkt der det står om kommunens satsing på tiltak som ivaretar klima- og naturutfordringene på en likeverdig måte, som spare- og energieffektiviseringstiltak i alle sektorer.
- Vi foreslår at kommunen vurderer følgende tiltak:
 - o Gjennomføre en kartlegging av kommunens strandsoneareal med mål om å avdekke natur- og friluftslivsverdier som en del av kommunens arealregnskap
 - o Ha en gjennomgang av kommunens dispensasjonspraksis i strandsonen, med mål om å stramme inn denne for å ivareta lokale og nasjonale interesser

- Innføre en nedre byggegrense som ivaretar 100-metersbeltet i strandsonen
- Utøve myndighetskontroll ved ulovlige bygg og stengsler i strandsonen
- Gjennomgå en egen strategi for hyttebygging med mål om å fastsette langsiktige utbyggingsgrenser som sikrer bærekraftig utvikling i fjellområdene, beskytter store naturområder, hindrer tap av naturmangfold og ivaretar friluftslivsverdier.
- Sikre at det føres oppsyn og kontroll av motorisert ferdsel i utmark
- Ikke legge løyper for fornøyleskjøring med snøscooter i viktige friluftslivsområder
- Legge til rette for som driver ikke-motorisert aktivitet i sjø, vann og vassdrag

Generelt

Forslaget til kommuneplanens samfunnsdel viser at Kvinesdal kommune ønsker å ta vare på naturmangfold og muligheten for friluftsliv. Vi liker kommunens verdier nær – grønn – nyskapende, og at kommunen legger en bærekraftig utvikling til grunn. Vi er glade for at man illustrerer FNs bærekraftsmål etter modellen fra Stockholm Resilience Center. Den minner oss om hvordan bærekraftsmål for økonomi og samfunn henger sammen med bærekraftsmål for biosfæren, og at målene for biosfæren danner grunnlaget for et godt samfunn og en sunn økonomi.

Folkehelse og friluftsliv

Friluftsliv er en viktig kilde til livskvalitet, og til god fysisk og psykisk helse. Helsedirektoratet har beregnet at økt fysisk aktivitet har et potensiale på 455 milliarder kroner årlig som samfunnsøkonomisk gevinst. Og undersøkelser viser at friluftsliv er den aktiviteten som flest oppgir at de ønsker å gjøre mer av. Store deler av befolkningen har et aktivt forhold til friluftsliv, og det har en verdi i form av glede, følelse av mestring, fysisk aktivitet, rekreasjon, avkobling, naturopplevelse og mulighet til samvær med andre. Dette gjør at friluftsliv har flere direkte nytteverdier, som bedre helse og økt livskvalitet.

Lett tilgang til natur i nærmiljøet gir hyppigere bruk. Undersøkelser har vist at bruken av naturområder går ned dersom det er mer enn 500 meter til nærmeste tursti, turområde eller andre grøntområde. Det er derfor viktig å ta vare på de befolkningsnære friluftslivs- og grøntområdene. Vi foreslår at kommunen vurderer følgende tiltak:

- Utrede og etablere en varig og forpliktende markagrense/utbyggingsgrense i kommuneplanen, for å sikre kommunens viktigste friluftslivsområder mot nedbygging
- Utarbeide grønnstrukturplan som sikrer sammenhengen mellom ulike grøntområder og viktige friluftslivsområder
- Styrke arbeidet med forbindelser til, fra og mellom friluftslivsområder ved å lage en plan for friluftslivets ferdselsårer
- Styrke integreringsarbeidet gjennom tilrettelegging og aktivitetstiltak for økt friluftslivsaktivitet
- Vektlegge arbeidet med turveier med universell utforming i og i nærheten av befolkningskonsentrasjoner

Kommuneplanens arealstrategi

Regjeringen har styrket det lokale selvstyret, noe som innebærer at mesteparten av norsk natur forvaltes gjennom kommunal arealplanlegging. Med god kunnskap om naturverdiene, miljøets tilstand, og miljøets utfordringer kan kommunen legge gode premisser for å ivareta hensyn til klima, natur og friluftsområder i sine arealplaner. Naturmangfoldloven gjelder alle tiltak og all bruk som påvirker norsk natur, og beslutninger som gjøres etter for eksempel plan- og bygningsloven, må sees i sammenheng med naturmangfoldloven.

Flere av punktene i arealstrategien viser at Kvinesdal kommune har tanker for sikring av naturmangfold og friluftslivsområder. Vi foreslår at Kvinesdal kommune tar inn noen flere punkter for å sikre at også fremtidens generasjoner kan oppleve naturmangfold og friluftsliv;

Arealregnskap/naturregnskap

Arealbruk påvirker både naturmangfold, klimaet og de mulighetene naturen har til å levere de økosystemtjenestene vi mennesker er helt avhengige av. For å sikre at økosystemene forvaltes på en bærekraftig måte, er det avgjørende at vi vet hva vi har, og hva vi forbruker.

Vi foreslår at kommunen i arbeidet med kommende arealplan utarbeider et arealregnskap/naturregnskap som kan gi kommunen nødvendig oversikt over arealer, økologisk tilstand i disse, økosystemtjenestene til arealene, og eventuelt kunnskap om økonomiske verdier av økosystemtjenestene. Metoder for slike regnskap har vært prøvd for byer, som Oslo:

<https://www.nina.no/V%C3%A5re-fagomr%C3%A5der/%C3%98kosystemtjenester/Urban-EEA-naturregnskap-for-byer>.

Klima og energiutbygging

Global oppvarming og tap av biologisk mangfold er vår tids to største utfordringer. Disse utfordringene må løses likeverdig og ikke gå på bekostning av hverandre. Derfor kan ikke klima- og energipolitikken basere seg på arealkrevende energiutbygging som medfører store irreversible endringer og inngrep i store naturområder.

Vi foreslår at man tar med et punkt der det står om kommunens satsing på tiltak som ivaretar klima- og naturutfordringene på en likeverdig måte, som spare- og energieffektiviseringstiltak i alle sektorer.

Nedbygging av strandsonen

Kyst- og strandsoneområdene har et rikt plante- og dyreliv, og har en viktig rolle som rekreasjonsområder for nærturer og annen friluftslivsaktivitet i både hverdager og ferie. Samtidig er disse områdene attraktive til næringsformål, hyttebygging og reiseliv. Siden midten av 1950-tallet har det vært et generelt forbud mot utbygging i strandsonen, både langs sjø og vassdrag. Likevel gis det hvert år flere dispensasjoner til nye bygninger i strandsonen.

Vi foreslår at kommunen vurderer følgende tiltak:

- Gjennomføre en kartlegging av kommunens strandsoneareal med mål om å avdekke natur- og friluftslivsverdier som en del av kommunens arealregnskap
- Ha en gjennomgang av kommunens dispensasjonspraksis i strandsonen, med mål om å stramme inn denne for å ivareta lokale og nasjonale interesser
- Innføre en nedre byggegrense som ivaretar 100-metersbeltet i strandsonen
- Utøve myndighetskontroll ved ulovlige bygg og stengsler i strandsonen

Hytteutbygging

Hytta er viktig i norsk kultur og betyr mye både for friluftslivet og folkehelsen. Hvert år bygges det stadig flere hytter og fritidsboliger, og størrelsen øker sammen med krav til standard, energibehov og infrastruktur. Hytteutbygging er i mange områder en av driverne for nedbygging av arealer og fragmentering av norsk natur. Natur- og friluftslivsområder blir privatisert og allmennhetens mulighet til fri ferdsel i det området reduseres.

Vi foreslår at kommunen vurderer følgende tiltak:

- Gjennomgå en egen strategi for hyttebygging med mål om å fastsette langsiktige utbyggingsgrenser som sikrer bærekraftig utvikling i fjellområdene, beskytter store naturområder, hindrer tap av naturmangfold og ivaretar friluftslivsverdier.

Motorferdsel

Flere søker ut i naturen for stillhet og ro nå enn for bare få år siden – ikke for fravær av lyd, men for fravær av støy. Vi har nå en utvikling av stadig nye motoriserte og elektrifiserte kjøretøy beregnet på

utmark og på vann, og derfor er det viktig at kommunen har en tydelig politikk eller strategi for hvordan de ønsker hvordan dette skal foregå. Ved etablering av snøscooterløyper skal hensynet til friluftsliv stå i en særstilling. Og kommunen kan selv utforme lokale forskrifter for vannscooter.

Vi foreslår at kommunen vurderer følgende tiltak:

- Sikre at det føres oppsyn og kontroll av motorisert ferdsel i utmark
- Ikke legge løyper for fornøyleskjøring med snøscooter i viktige friluftslivsområder
- Legge til rette for de som driver ikke-motorisert aktivitet i sjø, vann og vassdrag

Vennlig hilsen

Forum for natur og friluftsliv Agder

Camilla Moseid
Koordinator
FNF Agder

